Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2026)0067

Подходи за управление на рибарството с цел опазване на чувствителните видове, борба с инвазивните видове и подпомагане на местните икономики

Резолюция на Европейския парламент от 10 март 2026 г. относно подходите за управление на рибарството с цел опазване на чувствителните видове, борба с инвазивните видове и подпомагане на местните икономики (2025/2011(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), и по-специално член 43 от него,

– като взе предвид Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата политика в областта на рибарството, за изменение на регламенти (ЕО) № 1954/2003 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2371/2002 и (ЕО) № 639/2004 на Съвета и Решение 2004/585/ЕО на Съвета[1] (Регламента за ОПОР),

– като взе предвид Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове (Регламент относно ИЧВ)[2],

– като взе предвид Регламент (ЕО) № 1007/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно търговията с тюленови продукти[3],

---

1 ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj.
2 ОВ L 317, 4.11.2014 г., стр. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1143/oj.
3 ОВ L 286, 31.10.2009 г., стр. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1007/oj.

– като взе предвид Регламент (ЕО) № 1224/2009 на Съвета от 20 ноември 2009 г. за създаване на система за контрол на Общността за гарантиране на спазването на правилата на общата политика в областта на рибарството, за изменение на регламенти (ЕО) № 847/96, (ЕО) № 2371/2002, (ЕО) № 811/2004, (ЕО) № 768/2005, (ЕО) № 2115/2005, (ЕО) № 2166/2005, (ЕО) № 388/2006, (ЕО) № 509/2007, (ЕО) № 676/2007, (ЕО) № 1098/2007, (ЕО) № 1300/2008, (ЕО) № 1342/2008 и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 2847/93, (ЕО) № 1627/94 и (ЕО) № 1966/2006[4] (Регламент за контрол на рибарството),

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2019/1241 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за опазване на рибните ресурси и защита на морските екосистеми чрез технически мерки, за изменение на регламенти (ЕО) № 1967/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и на регламенти (ЕС) № 1380/2013, (ЕС) 2016/1139, (ЕС) 2018/973, (ЕС) 2019/472 и (ЕС) 2019/1022 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 894/97, (ЕО) № 850/98, (ЕО) № 2549/2000, (ЕО) № 254/2002, (ЕО) № 812/2004 и (ЕО) № 2187/2005 на Съвета[5],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2023/2842 на Европейския парламент и на Съвета от 22 ноември 2023 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за изменение на регламенти (ЕО) № 1967/2006 и (ЕО) № 1005/2008 на Съвета и на регламенти (ЕС) 2016/1139, (ЕС) 2017/2403 и (ЕС) 2019/473 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на контрола на рибарството[6],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1991 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2024 г. относно възстановяването на природата и за изменение на Регламент (ЕС) 2022/869[7],

– като взе предвид Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна[8] (Директива за местообитанията),

– като взе предвид Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка

---

4 ОВ L 343, 22.12.2009 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1224/oj.

5 ОВ L 198, 25.7.2019 г., стр. 105, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1241/oj.

6 ОВ L, 2023/2842, 20.12.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2842/oj.

7 ОВ L, 2024/1991, 29.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj.

8 ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj.

за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия)[9],

– като взе предвид Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици[10] (Директива за птиците),

– като взе предвид своята резолюция от 9 юни 2021 г. относно „Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. – Да осигурим полагащото се място на природата в нашия живот“[11],

– като взе предвид своята резолюция от 11 май 2023 г., озаглавена „Към силен и устойчив сектор на водораслите в ЕС“[12],

– като взе предвид своята резолюция от 18 януари 2024 г. относно актуалното състояние на прилагането на общата политика в областта на рибарството и бъдещите перспективи[13],

– като взе предвид Целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР), и по-специално ЦУР 14: Живот под водата, ЦУР 15: Живот на земята, ЦУР 1: Изкореняване на бедността, ЦУР 2: Нулево равнище на глад, и ЦУР 11: Устойчиви градове и селища;

– като взе предвид глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин – Монреал,

– като взе предвид Международната конвенция за контрол и управление на баластните води и утайките от кораби,

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по рибно стопанство (A10-0018/2026),

A. като има предвид, че ЕС отдавна признава значението на устойчивото рибарство и екосистемните подходи към управлението на рибарството за опазването на морското биологично разнообразие, в т.ч. защитата на уязвимите видове, подкрепата за местните икономики и гарантирането на продоволствената сигурност и устойчивите продоволствени системи;

---

9 ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj.
10 ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj.
11 ОВ C 67, 8.2.2022 г., стр. 25.
12 ОВ C, C/2023/1074, 15.12.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1074/oj.
13 ОВ C, C/2024/5734, 17.10.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5734/oj.

Б. като има предвид, че ЕС е приложил няколко регулаторни рамки за възстановяването и защитата на уязвимите морски видове;

В. като има предвид, че ЕС интегрира защитата и възстановяването на уязвимите видове в други правни рамки, като например наскоро преразгледания Регламент за контрол на рибарството, като гарантира всеобхватен подход към събирането на данни, които да се използват за опазването на уязвимите видове;

Г. като има предвид, че Международният съюз за опазване на природата (IUCN) публикува Червения списък — изчерпателен опис на природозащитния статус на видовете, в който се предоставя критична информация за деликатното положение на уязвимите морски видове и се подчертават необходимите усилия за тяхното опазване;

Д. като има предвид, че приловът на уязвими видове представлява сериозна заплаха за морското биологично разнообразие, както е признато в международните и регионалните конвенции и в законодателството на ЕС;

Е. като има предвид, че морските птици са един от показателите за здравето на морските екосистеми поради ролята им на основни хищници в морската хранителна верига;

Ж. като има предвид, че заинтересованите страни работят заедно по няколко проекта, за да изпробват нови уреди и методи за управление с цел намаляване на равнището на прилова и случайния улов на уязвими видове по време на риболовни операции;

З. като има предвид, че данни, публикувани от Европейската агенция за околна среда през 2025 г.[14], показват, че защитените морски зони (ЗМЗ) обхващат 13,7 % от водите на ЕС;

И. като има предвид, че в портала за услуги „Възстановяване на нашите океани и води“[15] на Комисията се споменава проучване, в което се посочва, че през 2023 г. риболовът е бил разрешен в над 40 % от зоните на МЗТ, ограничен в по-малко от 25 % и изрично забранен само в 0,4 %;

Й. като има предвид, че инвазивните чужди видове (ИЧВ) са един от факторите за загубата на биологично разнообразие, оказват отрицателно въздействие върху рибарството, аквакултурите и

---

[14] Европейска агенция за околна среда, „Морски защитени зони в европейските морета“, уебсайт на Европейската агенция за околна среда — Анализ и данни — Показатели, 6 ноември 2025 г.

[15] Европейска комисия, „Проучване на нормативната уредба в защитените морски зони на ЕС: изводи и последици“, Портал за услуги „Възстановяване на нашите океани и води“, уебсайт·

екосистемните функции и могат да навредят на човешкото здраве, инфраструктурата и биологичната сигурност;

К. като има предвид, че аквакултурите на неместни видове с ограничени мерки за контрол представляват риск, тъй като видовете потенциално могат да се разпространят извън контролираните места, да станат инвазивни и да се превърнат в заплаха за местните диви видове и околната среда;

Л. като има предвид, че ЕС прие няколко мерки за предотвратяване на въвеждането на инвазивни чужди видове, за откриване, картографиране и справяне с тяхното разпространение, включително по-специално Регламента за инвазивните чужди видове, с който се установява списък на инвазивните чужди видове, които засягат Съюза, и се прилагат мерки за контрол;

М. като има предвид, че в съответствие с Регламента относно инвазивните чужди видове последните са видове, чието отрицателно въздействие е толкова значително, че изисква координирана и единна намеса на равнището на ЕС, и следователно е забранено въвеждането, притежаването, развъждането и култивирането, транспортирането или търговията с тях, както и свободното им прехвърляне или освобождаване в естествената околна среда;

Н. като има предвид, че един от качествените дескриптори за определяне на доброто състояние на околната среда, изброени в Рамковата директива за морска стратегия, е, че неместните видове, въведени от човешките дейности, се поддържат на нива, които не променят неблагоприятно екосистемите;

О. като има предвид, че правилното и навременно събиране на данни е от голямо значение, за да се гарантира откриването на ИЧВ и картографирането на тяхното разпространение, както и за да се установят и приложат мерки за противодействие на разпространението на тези видове по възможно най-целенасочен и ефективен начин;

П. като има предвид, че различни дейности, като например морският транспорт или туризмът, се считат за важни вектори на разпространението на ИЧВ, по-специално в зависимост от равнищата на прилаганите мерки за смекчаване на последиците и бдителност;

Р. като има предвид, че в стратегията си за биологичното разнообразие ЕС се ангажира да управлява установените ИЧВ и да намали броя на застрашените от тях видове от Червения списък с 50 % до 2030 г.;

С. като има предвид, че Европейската информационна мрежа за чуждите видове (EASIN) понастоящем наблюдава 12 423 чужди вида в различни среди, 1440 (11,6 %) от които са морски видове;

като има предвид, че през 2019 г. 53% от морските брегове на Европа са подложени на натиск от ИЧВ, със значителни регионални различия – 33% от бреговете на Балтийско море, 100% от Черно море, 98% от Средиземно море и 25% от Североизточния Атлантически океан;

Т. като има предвид, че изменението на климата, особено затоплянето на океаните, и увеличеното движение на стоки и хора са ключови вектори за въвеждането на ИЧВ и могат да засилят въздействието върху уязвимите видове и екосистемите, а следователно и върху риболовните дейности;

У. като има предвид, че масовото разпространение на ИЧВ причинява значителни вреди на рибарството и аквакултурите както в краткосрочен, така и в дългосрочен план, например като повреждa риболовните уреди и инфраструктурата за аквакултури и води до намален улов, намаляване на естественото възпроизводство и производителност и смущения в екосистемите, като по този начин се застрашават екологичното равновесие и икономическата жизнеспособност на рибарските общности;

Ф. като има предвид, че ИЧВ, включително популациите на чужди видове хищници, застрашават не само екологичното равновесие, но и социалната и икономическата жизнеспособност на крайбрежните рибарски общности, по-специално рибарските и малките и средните предприятия за аквакултури;

Х. като има предвид, че възприемането на екосистемен подход към управлението на рибарството и към планирането и пространственото управление в сектора на аквакултурите може да подобри устойчивостта на двата сектора и техния капацитет за адаптиране, особено на местно равнище;

Ц. като има предвид, че най-отдалечените региони на ЕС, признати в член 349 от ДФЕС, са изправени пред уникални предизвикателства и възможности в контекста на управлението на рибарството, опазването на уязвимите видове и предотвратяването на инвазивните видове; като има предвид, че показателите, използвани за измерване на баланса между риболовния капацитет и възможностите за риболов, трябва да бъдат съобразени с местните обстоятелства, като се отчита тяхната географска отдалеченост, богатството и уникалността на биологичното им разнообразие, техните социални и икономически особености и решаващата роля на местния риболовен сектор за гарантиране на продоволствената сигурност и подпомагане на икономиката на тези региони;

Ч. като има предвид, че справянето с ИЧВ изисква също така решителни международни действия; като има предвид, че в

Конвенцията за биологичното разнообразие ИЧВ са признати за хоризонтален проблем и че глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин-Монреал има за цел да намали въвеждането и установяването на ИЧВ с поне 50 % до 2030 г.;

Ш. като има предвид, че усилията за опазване на околната среда трябва да бъдат придружени от мерки, които укрепват конкурентоспособността на европейския риболовен флот и гарантират икономическата жизнеспособност на сектора и приемствеността между поколенията в крайбрежните общности;

Щ. като има предвид, че разпространението на инвазивни видове и увеличаването на популациите на хищници в някои региони оказват въздействие върху екосистемата и върху секторите на рибарството и аквакултурите, като дребномащабните крайбрежни операции са особено уязвими;

АА. като има предвид, че по време на обществена консултация, организирана от Комисията, 94 % от всички респонденти посочват, че са против или категорично против пускането на тюленови продукти на пазара, като отхвърлят подобна мярка за управление на рибарството; като има предвид, че 89 % от респондентите посочват, че ловът на тюлени поражда значителни опасения от морално естество[16];

АБ. като има предвид, че Евростат поддържа всеобхватна база с дългосрочни данни за улова от рибарството, предоставяща ценна информация, която може да послужи за основа на разработването на ефективни стратегии за управление на рибарството и оценката на уязвимите видове и да допринесе за системите за ранно предупреждение за чужди видове;

АВ. като има предвид, че инструменти като например други ефективни природоохранителни мерки на районен принцип също могат да допринесат за усилията за опазване и управление;

АГ. като има предвид, че ЕС не разполага с преки стандарти за баластните води; като има предвид, че в правилата за предотвратяване и управление на въвеждането и разпространението на ИЧВ се признава, че Международната конвенция за контрол и управление на баластните води и утайките от кораби е една от възможните мерки за управление на инвазивните видове, които пораждат безпокойство;

Чувствителни видове: показатели за устойчивост на океаните

---

16 Европейска комисия, „Търговия с тюленови продукти — проверка за пригодност на правилата на ЕС“, уебсайт на Европейската комисия.

1. подчертава, че е важно да се осигурят здрави морски екосистеми, местообитания и видове в ЕС;

2. подчертава уникалната роля на уязвимите видове в морските екосистеми, както и екологичните, икономическите и социалните ползи, произтичащи от тяхното управление, опазване и защита;

3. подчертава, че много от чувствителните видове са ценни показатели за здравето на морските екосистеми, осигуряват ранно предупреждение за екологични дисбаланси и допринасят за устойчивостта на екосистемите, с пряко въздействие върху производителността на рибарството и аквакултурите;

4. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да прилагат екосистемен подход към управлението на рибарството, наред с подходи, които са съсредоточени върху опазването на уязвимите видове, като същевременно подкрепят икономическия и социалния просперитет на рибарите и гарантират постигането на целите на ЕС и международните ангажименти относно ЗМЗ и зоните от важно значение за биологичното разнообразие;

5. призовава Комисията и държавите членки да гарантират, че причинените от изменението на климата промени в екосистемите са последователно отразени в екологичните оценки и управлението на рибарството;

6. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да намалят и по възможност да премахнат случайния улов на уязвими морски видове в съответствие с член 3 от Регламент (ЕС) 2019/1241, като гарантират, че този улов не представлява заплаха за природозащитния статус на тези видове;

7. подчертава, че през последните десетилетия местообитанията са се променили, което е довело до изчезването на някои видове и същевременно е позволило появата на нови видове; във връзка с това подчертава необходимостта от повишаване на осведомеността на гражданите, и по-специално на рибарите, относно значението на събирането на данни и необходимостта от адаптивно управление;

8. подчертава значението на научнообоснованите планове за управление на МЗЗ, включително техните екологични, социални и икономически измерения и резултати, за да се гарантира, че мерките за опазване са целенасочени, ефективни и съгласувани със специфичните за екосистемите нужди, както и че тяхното прилагане е ефективно; подчертава целта на ЕС за защита на 30% от моретата на ЕС до 2030 г.;

9. припомня, че рибарите трябва да бъдат неразделна част от решението и да имат представителство във всички издаващи

становища органи, като във връзка с това подчертава, че е важно да се гарантира представителство на всички от тях, и особено на дребномащабните и непромишлените рибари; изразява загриженост, че тяхното представителство невинаги е гарантирано по подходящ начин;

10. призовава Комисията и държавите членки да използват пълноценно инструментите на общата политика в областта на рибарството (ОПОР), и по-специално техническите мерки за коригиране на взаимодействията в областта на рибарството и подобряване на защитата на уязвимите видове, като същевременно се гарантира справедливо и ефективно обезщетение за рибарите, засегнати от загубата на достъп до традиционни риболовни зони, в съответствие с разпоредбите на Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури; призовава Комисията да гарантира изпълнението и прилагането на действащото законодателство;

11. настоятелно призовава държавите членки, при разпределянето на възможностите за риболов, да използват пълноценно разпоредбите, залегнали в член 17 от Регламента относно ОПОР, да насърчат рибарите да вземат мерки за свеждане до минимум или премахване на прилова на уязвими видове и да предоставят стимули на риболовните кораби, които използват селективни риболовни уреди или техники за риболов с намалено въздействие върху околната среда, като се обърне специално внимание на дребномащабните флотове;

12. припомня значението на данните, събирани в рамките на ОПОР, за правилното определяне на въздействието на рибарството върху уязвимите видове и значението на подобрените системи за наблюдение в съответствие с научните становища и законодателството на ЕС; подчертава значението на всеобхватните, специфични за отделните видове данни за прилова, за да позволят целенасочени мерки за смекчаване, да се предостави информация за стратегиите за адаптивно управление и да се улесни приемането на балансирани и основани на науката мерки, които отчитат и социално-икономическите фактори и гарантират продоволствената сигурност на ЕС;

13. подчертава колко много може да допринесе един цялостен подход във всички области на политиката за засилване на мониторинга и за защитата, възстановяването и възобновяването на уязвимите видове и местообитания; във връзка с това подчертава значението на прилагането на действащото законодателство във всички съответни области на политиката, надхвърлящи пряко свързаните с ОПОР;

14. призовава Комисията и държавите членки да засилят екосистемните подходи към управлението на морската среда, като по възможност отчитат взаимодействията между видовете, както и всички видове натиск върху морските екосистеми, включително изменението на климата и замърсяването, било то от сушата или от други източници;

15. подчертава, че МЗЗ, които са ефективно защитени и управлявани въз основа на най-добрите налични научни данни, допринасят, в зависимост от своите природозащитни цели, за свеждане до минимум на случайния улов на уязвими видове, за защита на младите екземпляри и на зоните за размножаване и развъждане на риба и за намаляване на въздействието върху уязвимите местообитания;

16. призовава Комисията и държавите членки да направят оценка на размера на регионалната и местната популация, състоянието и тенденциите при видовете и потенциалното въздействие, което небалансираните популации могат да окажат върху риболовните дейности, за да се гарантира екосистемно управление на рибарството, включващо мерки за защита на уязвимите видове;

17. призовава Комисията и държавите членки да увеличат подкрепата за научни програми относно уязвимите видове и подходите за управление, определени в съответното законодателство; подчертава факта, че в някои региони уязвимите видове, като например нарастващите популации на корморани и тюлени, оказват въздействие върху рибните запаси и дейностите, свързани с рибарството и аквакултурите, както и върху други уязвими популации на видове; счита, че регулаторната рамка разполага с необходимите инструменти, за да позволи подобрения, като се има предвид местният статут на уязвимите видове; поради това приканва Комисията и държавите членки да разгледат сред действията, които трябва да бъдат предприети, всички възможности, предвидени в Директивата за птиците и Директивата за местообитанията, за по-добро улесняване на активното и ефективно управление на популациите и за подкрепа на екосистемното управление;

18. настоятелно призовава Комисията да гарантира, че подходите на ЕС за управление на рибарството са приведени в съответствие с ОПОР, стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. и международните ангажименти на ЕС, например глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин-Монреал; във връзка с това подчертава, че следва да се предприемат действия, за да спрат да намаляват уязвимите видове в морските екосистеми на ЕС, включително чрез прилагане на подходящи мерки за опазване и защита на местообитанията;

19. призовава Комисията да предприеме действия в регионалните организации за управление на рибарството (РОУР) за намаляване и, когато е възможно, премахване на прилова на уязвими видове, за ограничаване на търговията и вноса на морски продукти и засилване на мерките срещу незаконния, недекларирал и нерегулиран риболов, включително чрез подобрен митнически контрол и сътрудничество с партньорите от РОУР;

Инвазивни видове: заплахи за нашите океани и икономика

20. подчертава, че ИЧВ застрашават рибарството и аквакултурите, местното морско биологично разнообразие и екосистемите, като по този начин засягат препитанието и доходите на рибарите и крайбрежните общности;

21. подчертава жизненоважния принос на дребномащабния крайбрежен риболов за местните икономики и продоволствената сигурност на ЕС и набляга на факта, че той е изправен пред нарастващи заплахи от екологични стресови фактори като инвазивните видове и изменението на климата, в т.ч. масовото движение на определени видове, особено поради затоплянето на водите — явление, което причинява сериозни загуби, особено при развъждането на черупкови организми, което е двойно засегнато от спад в производството и от увеличаване на разходите, свързани с опазването от хищници;

22. припомня, че 88 ИЧВ, засягащи Съюза, са строго регулирани в ЕС, като 47 от тях са животински видове, а 41 — растителни видове;

23. изразява съжаление, че в настоящия списък на видовете, засягащи Съюза, не се признава напълно заплахата от ИЧВ за рибарството, аквакултурите и морската среда в ЕС — понастоящем в списъка са включени само два морски вида (Plotosus lineatus и Rugulopteryx okamurae), наред с някои видове, които се срещат в бракична среда; призовава за това този списък да бъде подобрен въз основа на актуални научни консултации и оценки на риска;

24. посочва необходимостта от подходящо управление на видовете и отбелязва със загриженост засиленото присъствие на чужди видове в някои региони, като например:

    а) тихоокеански стриди и чужди видове раци в южната част на Северно море, особено по нидерландското крайбрежие;

    б) рибата стронгил (Neogobius melanostomus), която засяга екосистемата и конкретно застрашава скаридите, калканоподобните риби и местните попчета, особено около водите на Северно море;

в) синия рак (Callinectes sapidus), морския рак с черни петна (Hemigrapsus takanoi), американския крайбрежен гребен (Mnemiopsis leidyi) и медузата с оранжеви ивици (Gonionemus vertens) в североизточната част на Атлантическия океан;

г) жълтоперата риба (Pterois miles) и рибите от видовете Fistularia commersonii и Lagocephalus sceleratus около Гърция и Кипър;

д) мидата-зебра (Dreissena polymorpha), пусната в река Ебро, и ивичестата зъбатка (Silurus glanis) в Испания;

е) азиатските водорасли Rugulopteryx okamurae, по-специално в западната част на Средиземно море;

25. призовава Комисията и държавите членки да създадат регионални, специфични за отделните видове системи за мониторинг, в т.ч. координирани стратегии за ранно предупреждение и реагиране за чужди видове, засягащи икономически значими местообитания;

26. изразява съжаление от липсата на специфични програми за мониторинг на морските ИЧВ и призовава за подобряване на методите за мониторинг и хармонизиране на показателите в целия ЕС, както и за засилена техническа и финансова подкрепа, особено за най-отдалечените региони, които изискват специално допълнително финансиране поради уникалното си биологично разнообразие и своята отдалеченост;

27. препоръчва да се установят методология и стойности за определяне на праговете за всички европейски морски региони и подрегиони, като се отчете въздействието върху рибарството и аквакултурите, управляемостта на пътищата и необходимостта от по-строг контрол на флотовете на ЕС и на държавите извън ЕС, насочен към инвазивните видове, и припомня, че е важно да се прилагат Международната конвенция за контрол и управление на баластните води и седиментите на корабите и насоките за замърсяване на корпуса;

28. подчертава потенциалните връзки между ИЧВ, въведени в сухоземните и сладководните екосистеми, и тези в океаните и моретата, и тяхното въздействие върху рибарството и аквакултурите; призовава Комисията да разработи всеобхватна стратегия за справяне с този проблем;

29. подчертава, че един цялостен, превантивен и основан на множество вектори подход за управление е абсолютен приоритет за ефективното предотвратяване на въвеждането на морски ИЧВ и за справяне както с тяхното разпространение, така и с първопричините за него; насърчава държавите членки да увеличат използването на „сканирането на хоризонта“ и на нови

техники като електронна ДНК, изкуствен интелект и автоматизирано наблюдение, както и участието на рибарите, крайбрежните общности и гражданската наука, като инструменти и ресурси за идентифициране и приоритизиране на нови, нововъзникващи и високорискови ИЧВ за рибарството и аквакултурите; настоятелно призовава Комисията да прилага този интегриран подход при изпълнението на Европейския пакт за океана, за да се гарантират координирани действия във всички сектори и държави членки;

30. призовава държавите членки да засилят комуникацията, координацията и сътрудничеството, особено в трансграничните райони, като същевременно използват биологичната сигурност за своевременно прилагане на мерки за ранно откриване и бързо ликвидиране на морски инвазивни чужди видове, както и за управление на онези от тях, които вече са широко разпространени; освен това призовава Комисията да си сътрудничи с държавите членки за разширяване на тези действия чрез сътрудничество с държави извън ЕС, които споделят същите морски басейни;

31. препоръчва засилено сътрудничество между научните институции и агенциите на ЕС с цел подобряване на трансфера на знания и приложните изследвания относно разпространението, въздействието и контрола на инвазивните морски видове;

32. подчертава, че Средиземно море, което според Организацията за прехрана и земеделие се затопля с 20 % по-бързо от останалата част на света, е особено засегнато, тъй като в него има повече ИЧВ от всяко друго море в световен мащаб, със значително отрицателно въздействие върху морските екосистеми и секторите на рибарството и аквакултурите, и поради това то изисква специално внимание; във връзка с това настоятелно призовава Комисията и държавите членки да разпределят допълнителни ресурси и да определят спешни мерки за спиране на разпространението на ИЧВ в този морски басейн;

33. призовава Комисията да подкрепи Генералната комисия по рибарство за Средиземно море в нейните инициативи за научен мониторинг и пилотни проекти за справяне с предизвикателствата, свързани с инвазивните морски видове;

34. призовава Комисията да предостави специално финансиране в рамките на Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури и други бюджетни програми в подкрепа на научните изследвания, предотвратяването и ликвидирането на инвазивни видове или, където ликвидирането им не е осъществимо, управление на тяхното разпространение и възстановяване от неговото въздействие, в сътрудничество с рибарите, местните

органи и научните организации; отново потвърждава убеждението си, че такова финансиране следва да бъде предоставено в следващата многогодишна финансова рамка;

35. подчертава значението на системата за уведомяване EASIN, и по-конкретно за навременното и всеобхватно докладване на нови случаи, мерките за ликвидиране и разкритията от официалния контрол; настоятелно призовава държавите членки да подобрят системата, като предоставят данни за разпространението, особено чрез приноса на информацията от страна на рибарите, производителите на аквакултури и всички други съответни заинтересовани страни;

36. припомня международното измерение на ИЧВ и предлага ЕС да засили действията си в това отношение, като използва всички налични международни форуми, и по-специално РОУР, Конвенцията за биологичното разнообразие и глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин-Монреал; призовава ЕС да подобри съвместния обмен на знания и взаимното обучение с други международни организации и държави извън ЕС;

37. подчертава потенциала за сътрудничество с държави извън ЕС, които споделят същите морски басейни, включително чрез РОУР, за обмен на най-добри практики, привличане на инвестиции и установяване на колективни цели за справяне с въздействието на ИЧВ;

Възможности и предизвикателства за крайбрежните общности

38. подчертава, че ИЧВ оказват значително отрицателно въздействие върху морското биологично разнообразие и екосистемите, върху дейностите на синята икономика, като рибарството и аквакултурите, както и върху други икономически дейности, които не са свързани с морето, и върху крайбрежните общности и обществото като цяло; счита, че освен загубата на биологично разнообразие и въздействието върху екосистемите, е от решаващо значение да се вземат предвид и по-широките социални, икономически и културни последици, за да се предотвратяват ефективно нови инвазии и да се приложат успешни мерки за смекчаване на последиците;

39. настоятелно призовава Комисията да разработи специален показател за чувствителни и инвазивни видове в моретата на ЕС, като вземе предвид списъци като Червения списък на Международния съюз за опазване на природата и природните ресурси (IUCN), който да бъде включен в публикациите на Евростат, свързани с ЦУР, с цел по-добро наблюдение на

разпространението, мерките за опазване и други усилия за управление;

40. призовава Комисията да включи в бъдещите проекти на европейските програми за научни изследвания и иновации финансиране за научни изследвания в областта на ИЧВ и за екологосъобразни решения за тяхното устойчиво управление и контрол;

41. подчертава значението на подкрепата за засегнатите оператори в областта на рибарството и аквакултурите чрез схеми за обезщетение и фондове за адаптиране в съответствие със съществуващите финансови разпоредби, особено в районите, изправени пред преки икономически загуби поради инвазивни видове; подчертава необходимостта от предоставяне на целенасочени финансови и регулаторни стимули за насърчаване на целенасочени дейности за улавяне и отстраняване на инвазивни видове от страна на местните рибари в крайбрежните води и вътрешните водни пътища като средство за намаляване на екологичния натиск, като същевременно се подкрепя местният поминък; подчертава евентуалната роля, която застрахователните схеми могат да играят за справяне с проблема, по-специално последиците за лицата, развъждащи черупкови организми, производителите на аквакултури и рибарите;

42. призовава държавите членки и Комисията да разработят кампании за повишаване на осведомеността с цел информиране и ангажиране на рибарите, лицата, развъждащи риба и черупкови организми, заинтересованите страни от риболовния сектор и широката общественост относно въвеждането, откриването и въздействието на ИЧВ, екологичните и икономическите последици от тях и начините за свеждане до минимум на рисковете, породени от тяхното въвеждане и разпространение;

43. препоръчва, когато е осъществимо, разработването на програми, насочени към инвазивните видове, които имат за цел да подобрят контрола на популацията и да предоставят възможности за компенсация на рибарите;

44. счита, че управлението на ИЧВ може да предостави възможности за допълнителен временен доход чрез приложни иновации за генериране на продукти с добавена стойност, като например биоторове и селскостопански субстрати, които подпомагат контрола на тези видове и, когато е възможно, тяхното ликвидиране; призовава Комисията да финансира научните изследвания и трансфера на технологии в тази област;

45. подчертава, че когато ликвидирането на инвазивни видове не е осъществимо, експлоатацията на такива видове за консумация от човека може да осигури допълнителни временни доходи за рибарите и да донесе ползи за местните икономики в ЕС;

46. приветства временното икономическо използване на някои ИЧВ, като например водораслите, за хранителни и нехранителни цели; посочва, че освен храни за консумация от човека тези цели биха могли да включват и фуражи за животни и риба, фармацевтични продукти, опаковки, козметични продукти или биогорива;

47. отново заявява, че крайната цел винаги е ликвидирането на ИЧВ; във връзка с това подчертава, че икономическата зависимост от експлоатацията на ИЧВ следва винаги да бъде временна или вторична и че тя не трябва да насърчава разпространението или пускането на пазара на тези видове;

48. призовава за по-голяма и целенасочена финансова подкрепа за подобряване на ефективното управление и защита на крайбрежния поминък и морските екосистеми и опазването на уязвимите видове, както и за системи за информация, мониторинг и ранно предупреждение за ИЧВ на регионално и национално равнище и на равнището на ЕС с оглед на положителното въздействие на тази подкрепа върху рибарството, биологичното разнообразие и екосистемите;

49. настоява бъдещата многогодишна финансова рамка да включва финансиране за укрепване на конкурентоспособността на риболовния флот с оглед на предизвикателства като нарастващите разходи, загубата на риболовни зони и въздействието на инвазивните видове; счита за приоритет подобряването на достъпа на рибарите до финансови ресурси, за да модернизират своите кораби, да цифровизират операциите си и да диверсифицират източниците си на доходи;

50. припомня на Комисията, че най-отдалечените региони и островните и крайбрежните райони служат като важни защитени пристанища за чувствителни морски видове, но същевременно са силно уязвими по отношение на инвазивните чужди видове; призовава да се признае значението на защитата на тези уязвими видове и борбата с ИЧВ в тези региони, а именно чрез създаването на програма от възможности за местен риболов, които са специфични за отдалечените и островните райони; подчертава потенциала на устойчивия екотуризъм като средство за предоставяне на възможности за диверсификация, като същевременно се запазва уникалното биологично разнообразие на тези региони и се осигуряват преки ползи за секторите на рибарството и аквакултурите;

°

° °

51. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията.